

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

**w IV Liceum Ogólnokształcącym
im. Tadeusza Kościuszki w Toruniu**

Opracowała Marzenna Maciaś

Toruń, wrzesień 2026

Doradztwo zawodowe w świetle obowiązujących przepisów prawnych

Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., art. 26a (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325)

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, § 31 ust. 1 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2102 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2026 poz. 73 – nowelizuje akt z 2019 r.)

Główny cel doradztwa zawodowego

Wspieranie uczniów w procesie samopoznania oraz przygotowanie ich do samodzielnego, świadomego i odpowiedzialnego planowania kariery oraz podejmowania trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy przy aktywnym współudziale rodziców oraz otoczenia społeczno-gospodarczego.

Założenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ):

- WSDZ to ogół celowych, uporządkowanych i wzajemnie powiązanych działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia, będący dokumentem o charakterze strategicznym, który wchodzi w skład statutu szkoły
- Dokument określa **adresatów** doradztwa zawodowego, którymi są uczniowie i rodzice, **realizatorów**, tj. nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego, wychowawców i szkolnych specjalistów (pedagog, psycholog) oraz **partnerów**, czyli instytucje wspierające proces doradczy (publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia) i rodziców aktywnie włączających się w działania doradcze szkoły (warsztaty, spotkania...)
- WSDZ określa **rolę i zadania** nauczycieli w ramach rocznego planu, **tematykę** działań uwzględniającą treści programowe, **oddziały**, których dotyczą działania doradcze, **metody, formy i terminy** realizacji działań z uwzględnieniem aktywnego udziału rodziców w tych działaniach, **osoby odpowiedzialne** za realizację poszczególnych działań oraz **podmioty**, z którymi szkoła współpracuje w obszarze doradztwa zawodowego
- działania doradcze są planowane i systematycznie realizowane wg harmonogramu pracy szkoły
- idea doradztwa zawodowego zawarta w WSDZ uwzględnia perspektywę uczenia się przez całe życie w kontekście skutecznego funkcjonowania na rynku pracy m. in. poprzez diagnozowanie potencjału edukacyjno-zawodowego ucznia i wspieranie go w odpowiedzialnym planowaniu dalszego kształcenia poprzez świadomy i trafny wybór kierunku kształcenia i przyszłej drogi zawodowej
- osobą koordynującą pracę i odpowiedzialną za realizację działań w ramach WSDZ jest szkolny doradca zawodowy

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla liceów ogólnokształcących (zał. nr 5 Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego z późn. zmianami)

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

- 1. Poznawanie własnych zasobów** - budowanie u uczniów umiejętności rozpoznawania własnych zasobów (zainteresowań, uzdolnień, mocnych stron, systemu wartości i predyspozycji zawodowych)
- 2. Świat zawodów i rynek pracy** – zapoznanie uczniów z realiami współczesnego rynku pracy, wpływem nowych technologii (w tym sztucznej inteligencji) na strukturę zawodów, prognozami zatrudnienia (Barometr Zawodów) oraz specyfiką lokalnego biznesu
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie** – wyposażenie uczniów w wiedzę o strukturze szkolnictwa wyższego, systemie szkół policealnych, kursów kwalifikacyjnych (KKZ), zasadach poruszania się po Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno–zawodowych** – kształtowanie umiejętności krytycznego myślenia, elastyczności, adaptacji do zmian oraz samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących dalszego rozwoju

Realizacja WSDZ

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:

- ✓ **dyrektor szkoły** – odpowiada za organizację, nadzór pedagogiczny i zatwierdzenie (do 30 września) rocznego programu realizacji doradztwa zawodowego po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną oraz prawidłową realizację doradztwa zawodowego w szkole
- ✓ **doradca zawodowy** – odpowiada za przygotowanie projektu programu realizacji doradztwa oraz koordynowanie i prowadzenie zajęć, konsultacji, spotkań, działań doradczych
- ✓ **wychowawcy oddziałów, pedagog, psycholog oraz nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących** – współpracują przy realizacji zadań ujętych w programie i odpowiadają za poszczególne działania przypisane im w planie pracy szkoły
- ✓ **pracodawcy, izby gospodarcze i przedstawiciele branż** – zgodnie z nowymi przepisami szkoła ma obowiązek współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy opracowywaniu i realizacji działań zawodoznawczych

Zakres działań osób realizujących WSDZ

1. Dyrektor szkoły:

- odpowiada za organizację doradztwa zawodowego w szkole
- zapewnia warunki do planowania i realizacji WSDZ
- wspiera inicjowanie kontaktów z publicznymi służbami zatrudnienia, pracodawcami oraz instytucjami zaangażowanymi w proces doradczy w celu poszerzenia oferty doradczej szkoły.

2. Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- systematycznie analizuje prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy oraz wyniki monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i wykorzystuje dane w działaniach doradczych prowadzonych z uczniami i ich rodzicami
- prowadzi zajęcia w ramach doradztwa zawodowego zgodnie z planem nauczania w liceum
- opracowuje roczny program realizacji doradztwa zawodowego we współpracy z innymi nauczycielami (w tym wychowawcami, psychologiem, pedagogiem) oraz podmiotami zewnętrznymi (lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż, BCU) i koordynuje jego realizację
- wspiera nauczycieli, w tym wychowawców, psychologów, pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w programie doradztwa zawodowego
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę (w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia uczniom i ich rodzicom)
- realizuje działania wynikające z rocznego programu doradztwa zawodowego
- wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego, w tym cyfrowe zasoby zamieszczane na ogólnopolskich platformach edukacyjnych i stronach internetowych ogólnopolskich baz danych o zawodach i rynku pracy (Mapa Karier, serwisy rządowe) w pracy z młodzieżą

3. Wychowawcy:

- diagnozują potrzeby uczniów w zakresie doradztwa zawodowego oraz monitorują ich decyzje edukacyjne
- realizują zajęcia wychowawcze poświęcone tematyce planowania kariery, samopoznania oraz rozwijania kluczowych kompetencji miękkich (komunikacja, kreatywność, praca w zespole, elastyczność poznawcza)
- współdziałają z doradcą zawodowym i specjalistami w zakresie realizacji WSDZ oraz kieruje uczniów wykazujących trudności decyzyjne na indywidualne konsultacje doradcze
- angażuje rodziców do aktywnego udziału w procesie świadomego planowania przyszłości i wspierania wyborów edukacyjno-zawodowych ich dzieci oraz zachęca ich do korzystania z cyfrowych zasobów i nowoczesnych technologii: Zintegrowana Platforma Edukacyjna, Infozawodowe, Zintegrowany System Kwalifikacji, Moje Portfolio, portal ORE, Mapa Karier

4. Nauczyciele przedmiotów:

- wskazują na korelację pomiędzy treściami nauczanego przedmiotu a ich praktycznym zastosowaniem na rynku pracy oraz informują, w jakich zawodach i branżach wykorzystuje się wiedzę z danej dziedziny
- rozwijają kompetencje przyszłości, takie jak: myślenie krytyczne, rozwiązywanie złożonych problemów, współpraca w grupie, umiejętne korzystanie z technologii cyfrowych i narzędzi opartych na sztucznej inteligencji (AI)
- diagnozują i wspierają rozwój talentów, ponadprzeciętnych uzdolnień i zainteresowań uczniów w obszarze danego przedmiotu

- informują uczniów o wymaganiach egzaminacyjnych niezbędnych do podjęcia studiów lub pracy w kierunkach powiązanych z nauczaniem przedmiotem
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

5. Specjaliści – pedagog, psycholog:

- współpracują z doradcą zawodowym w zakresie identyfikacji u uczniów barier psychologicznych, emocjonalnych i społecznych utrudniających planowanie kariery
- konsultują możliwości edukacyjno-zawodowe uczniów posiadających orzeczenia lub opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
- prowadzą działania wspierające i motywacyjne dla uczniów wykazujących lęk decyzyjny lub trudności w samookreśleniu swoich mocnych stron
- udzielają indywidualnych konsultacji dla uczniów i ich rodziców potrzebujących wsparcia w wyborze rozszerzeń maturalnych, kierunku studiów i przyszłego zawodu

6. Nauczyciel bibliotekarz:

- gromadzi i aktualizuje informacje edukacyjno-zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- udostępnia zasoby cyfrowe i pomaga uczniom w korzystaniu z ogólnodostępnych i bezpłatnych baz danych, oficjalnych portali i interaktywnych platform edukacyjnych oraz narzędzi diagnostycznych wspierających doradztwo zawodowe na każdym etapie życia
- organizuje tematyczne wystawy materiałów informacyjnych m. in. z okazji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery czy Dni Przedsiębiorczości
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji WSDZ

7. Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym w zakresie monitorowania stanu zdrowia uczniów pod kątem jego wpływu na wybory edukacyjno-zawodowe
- udziela uczniom i ich rodzicom informacji o przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania określonych zawodów podczas rutynowych testów przesiewowych oraz bilansów zdrowia
- wskazywanie możliwości podjęcia kształcenia na kierunkach wymagających określonych predyspozycji zdrowotnych
- współdziałanie przy przygotowaniu uczniów do procedur rekrutacyjnych związanych z badaniami profilaktycznymi (medycyna pracy)

Formy i metody pracy doradczej

1. Formy i metody adresowane do uczniów:

- diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- inspirowanie uczniów do przygotowania Indywidualnych Planów Działania (IPD) oraz pomoc w sporządzeniu bilansu własnych zasobów na podstawie autoanalizy („portfolio”)

z wykorzystaniem dostępnych programów i platform dla młodzieży (np. Zintegrowana Platforma Edukacyjna, Zintegrowany System Kwalifikacji, Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia, Mapa Karier, Eurodesk);

- organizowanie w ramach działań doradczych przy współpracy z instytucjami zewnętrznymi spotkań z przedstawicielami rynku pracy, szkoleń w wybranym środowisku pracy, konferencji lub webinarów pod patronatem stowarzyszeń czy fundacji działających na rzecz edukacji cyfrowo-technologicznej, wizyt zawodoznawczych na targach edukacyjnych i targach pracy;
- kształtowanie umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, asertywności oraz pozytywnego stosunku do pracy;
- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych uczniom mającym trudności w podjęciu decyzji dotyczących wyboru dalszej ścieżki kształcenia i wyboru zawodu;
- organizowanie drzwi otwartych szkoły (prezentacja i promocja oferty edukacyjnej);
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, studentów wyższych uczelni, absolwentów IV LO (prezentacja ścieżek rozwoju zawodowego);
- informowanie o różnych możliwościach edukacyjnych w kraju i za granicą oraz rynku pracy i wariantach zatrudnienia;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku edukacyjnym oraz szybko zmieniającym się rynku pracy.

2. Formy i metody adresowane do rodziców:

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych ucznia, jego osiągnięć, zainteresowań i predyspozycji;
- angażowanie rodziców w roli ekspertów jako przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i firm działających na lokalnym rynku pracy do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego np. prowadzenia spotkań zawodoznawczych, wizyt studyjnych, krótkich staży cieniowych (job shadowing)
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych dotyczących m. in. drzwi otwartych, terminów matur, rekrutacji na studia, dokumentów aplikacyjnych, testów predyspozycji, prognozowanych tendencji na rynku pracy, zapotrzebowania na pracowników różnych branż, wyników monitoringu karier absolwentów poprzez stronę szkoły, BIP);

3. Formy adresowane do nauczycieli:

- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego poprzez integrowanie treści doradczych z podstawą programową przedmiotów ogólnokształcących
- dzielenie się dobrymi praktykami i wymiana doświadczeń między nauczycielami, którzy z sukcesem wdrażają elementy doradztwa zawodowego na lekcjach, np. matematyka w finansach, chemia w kosmologii (zespoły przedmiotowe), targi edukacyjne na zajęciach z wychowawcą (zespół wychowawczy);
- udostępnianie zasobów edukacyjno-zawodowych w zakresie doradztwa zawodowego;
- wspieranie inicjatyw organizowania spotkań z przedstawicielami instytucji lokalnego rynku pracy i otoczenia gospodarczego w celu konfrontacji wiedzy teoretycznej uczniów z realnymi wymaganiami pracodawców oraz zapoznania ich z aktualnymi trendami na rynku pracy

- współpraca z instytucjami wspierającymi działania doradcze szkoły: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Biurem Karier UMK, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Centrum Poradnictwa Zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,

Zadania realizowane w ramach WSDZ będą monitorowane i poddawane ewaluacji wewnętrznej przez dyrekcję, koordynatora doradztwa zawodowego oraz zespół ds. ewaluacji.

Przydatne linki:

[Centrum Poradnictwa Zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu](#)

[Biuro Karier UMK](#)

[Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji](#)

[Ośrodek Rozwoju Edukacji](#)

[Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Toruniu](#)

[Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego](#)

[Prognoza tendencji na rynku pracy](#)

[Raport ogólnopolski z monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych z roku 2023 - edycja 2025](#)

[Aneks tabelaryczny do raportu ogólnopolskiego z monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych z roku 2023 - edycja 2025](#)

[Raport cząstkowy z monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych z roku 2024 - edycja 2025](#)